

Геоморфологічна будова.
ЗАКОНОМІРНОСТІ
ПОШИРЕННЯ
ОСНОВНИХ ФОРМ І ТИПІВ
РЕЛЬЄФУ

Девіз уроку:
«Щоб Україну любити,
треба її добре пізнати».
С. Рудницький

Чи існує взаємозв'язок між низовинами, височинами та тектонічними структурами. Доведіть це, заповнивши таблицю.

Форма рельєфу	Тектонічна структура
Причорноморська низовина	
Придніпровська височина	
Поліська низовина	
Подільська височина	
Донецька височина	
Середньоруська височина	
Придніпровська низовина	

**ЯК ВИ ВВАЖАЄТЕ, ЧИ ІСНУЮТЬ
ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОШИРЕННЯ
ОСНОВНИХ ФОРМ РЕЛЬЄФУ І ТИПІВ
РЕЛЬЄФУ В МЕЖАХ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ?**

ЯКЕ МІСТО ВИЩЕ

- Івано-Франківськ – Ужгород
- Херсон – Київ
- Тернопіль – Рівне
- Донецьк – Полтава
- Вінниця – Черкаси
- Кіровоград - Одеса

Яке практичне значення має знання рельєфу будь-якої місцевості ?

План уроку

- 1. Геоморфологія – наука про походження та закономірності поширення різних форм і типів рельєфу.**
- 2. Геоморфологічна будова та геоморфологічна карта.**
- 3. Основні типи рельєфу.**

Геоморфоло́гія — наука про походження та закономірності поширення різних форм і типів рельєфу.

Геоморфологічна будова – закономірне утворення та розташування форм рельєфу на певній території.

Геоморфологічна карта

РОБОТА В ГРУПАХ

ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПІДРУЧНИК ТА ГЕОМОРФОЛОГІЧНУ КАРТУ,
ДАТИ ХАРАКТЕРИСТИКУ ТИПІВ РЕЛЬЄФУ, ЗАПОВНИТИ ТАБЛИЦЮ

Типи рельєфу	Райони поширення	Форми рельєфу

I гр. **Говерла** - тектонічні, вулканічні, денудаційні, гравітаційні

II гр. **Берда** – водно-ерозійні, водноакумулятивні, карстові

III гр. **Роман-Кош** - льодовикові, еолові, суфозійні

IV гр. **Камула** – морські абразивні, морські акумулятивні, техногенні

Типи рельєфу	Райони поширення	Форми рельєфу
Тектонічні	Карпати, Кримські гори	Складчасто- брилові гори, останці
Вулканічні	Кримські гори, Закарпаття Керченський півострів	Вулканічний хребет Карадаг Вулкан Джау-Тепе
Денудаційні	Кримські гори, Карпати Подільська височина	Пасма, вали , Товтри, уступи,останці
Гравітаційні	Узбережжя морів	Зсуви
Водно-ерозійні	Рівнини, гори	Річкові долини, каньйони, балки, яри
Акумулятивні	В дилінах річок	Заплави, тераси
Карстові	Поділля, Крим, Карпати	Лійки, печери, колодязі

Типи рельєфу	Райони поширення	Форми рельєфу
Еолові	Полісся, Причорномор'я	Горби, пасма, дюни
Суфозійні	Причорномор'я	Поди, степові блюдця
Морські абразивні	Узбережжя морів	Уступи, скелі Карадазькі ворота
Морські акумулятивні	Узбережжя морів	Коси, пляжі
Техногенні	Територія України	Канали, терикони, дамби, насипи
Льодовикові	Полісся, Карпати	Ками, ози, зандри

ДИВОВИЖНА УКРАЇНА

Рекорди України

Найдовшим каньйоном в Україні є Дністровський, довжина якого становить 250 км. Дністер від гирла р. Золота Липа до р. Збруч врізається в породи поверхні, формуючи вузьку долину завглибшки 150 – 180 м.

Рекорди природи

Найбільша в світі печера в гіпсових породах – Оптимістична, розташована в Україні на Подільській височині (с. Королівка Тернопільська область). Її підземні лабіринти мають протяжність понад 165 км

У Кримських горах - найглибша в Україні — Солдатська (понад 500 м).

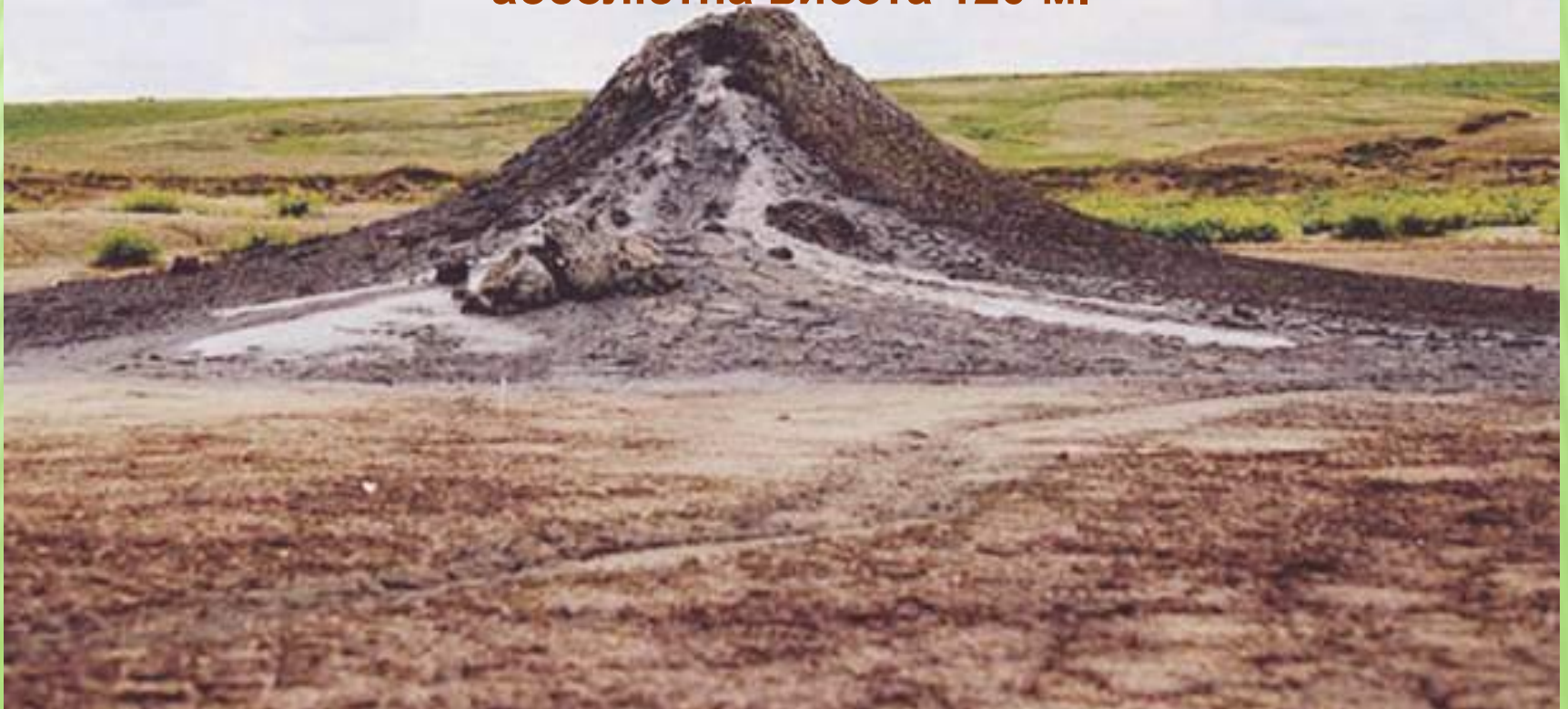
Цікава географія

Олешківські піски

У НИЖНІЙ ТЕЧІЇ ДНІПРА НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ВЕЛИКІ ПЛОЩІ ЗДАВНА ЗАЙНЯТІ ПІСКАМИ. В МИНУЛОМУ НА НИХ РОСЛИ ЛІСИ (ГЕРОДОТ НАЗВАВ ЇХ ГІЛЕЯ, ЩО ОЗНАЧАЄ ПОЛІССЯ АБО ОЛЕШШЯ). ПРОТЯГОМ XIII – XVIII СТ. ВОНИ БУЛИ ПОВНІСТЮ ЗНИЩЕНІ ВНАСЛІДОК ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ. ТОДІ ТАМ АКТИВНО ПОЧАВ РОЗВИВАТИСЯ ЕОЛОВІ ФОРМИ РЕЛЬЄФУ – РУХОМІ ГОРБИ ВИСОТОЮ ДО 20 М. У XX СТ. ДЛЯ ЗАКРІПЛЕННЯ СИПУЧИХ ПІСКІВ ВИСАДИЛИ СОСНОВИЙ ЛІС. ОДНАК В СПЕКОТНЕ ЛІТО 2007 Р. ЛІС ЗНОВУ ПОСТРАЖДАВ – ЦЬОГО РАЗУ ВІД ЧИСЛЕННИХ ПОЖЕЖ.

Грязьові вулкани Керченського півострова

Більшість грязьових вулканів Керченського півострова є згаслими. Проте є й постійно або періодично діючі. Їх виверження іноді супроводжується вибухами, місцевими землетрусами або самозайманням газу. Найбільшим діючим вулканом півострова є Джау-Тепе (“ворожа вершина”). Його абсолютна висота 120 м.

Зсуви на Кримському узбережжі

Подільська височина

Опілля

Кременецький кряж

Придніпровська височина

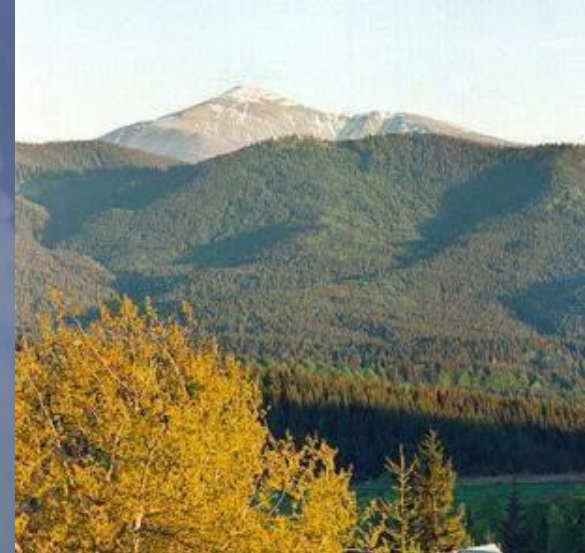

Придніпровська Низовина

Карпати. Говерла 2061м

Донецький кряж

Полтавська рівнина

Курган Могила Мечетна

**Куестовий
рельєф
Кримських гір**

**г. Роман-
Кош**

Закарпатська обл. Вулканічні Карпати

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

ВСТАНОВИ ВІДПОВІДНІСТЬ

А Зсуви	1.Вітрова ерозія
Б Коси	2.Карстові
В Печери	3.Суффозійні
Г. Степові блюдця	4. Морські акумулятивні
Д. Дюни	5. Антропогенні
Е. Ози	6. Гравітаційні.
Є.Терикони	7. Льодовикові

Тестові завдання

1. Процес накопичення продуктів руйнування:

А) денудація Б) ерозія В) акумуляція.

2. Походження рельєфу та закономірності його розміщення відображає карта:

А) фізична; Б) геологічна; В) геоморфологічна

3. Вулканогенні форми рельєфу найбільш розповсюджені:

А) на Українському щиті; Б) в горах; В) Донецькому кряжі.

4. Льодовикові форми рельєфу розповсюджені на території:

А) Українського Полісся Б). Кримських гір.

В) Причорноморській низовині.

5. Кари, цирки, ози відносять до форм рельєфу:

А) карстових Б) гравітаційних В) льодовикових

6. До водно ерозійних відносять:

А) яри. Б) степові блюдця В) морські коси.

РОБЛЮ ВИСНОВОК

- ▣ **Геоморфологія – наука про походження та закономірності поширення різних форм і типів рельєфу.**
- ▣ Відповідно до прояву внутрішніх і зовнішніх процесів розрізняють різні типи рельєфу: тектонічний, вулканічний, гравітаційний, водноерозійний, водноаккумулятивний, карстовий, льодовиковий, еоловий, суфозійний, береговий, техногенний.
- ▣ **Вивчення рельєфу має велике значення для життєдіяльності людини.**

Напиши «есемес» учителю (продовжити фразу)

- ✓ Мені найбільше запам'яталось...
- ✓ Головне, що я хочу сказати...
- ✓ Для мене цей час...
- ✓ Для чого потрібно вивчати сьогоднішню тему?

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Опрацювати текст підручника. с. 72-76.
- Скласти кросворд
- Охарактеризуйте геоморфологічну будову своєї області

Підготувала вчитель географії
Андрушків Дарія Степанівна,
лауреат конкурсу
“Учитель року – 2014” ,
Ріпинецька ЗОШ І-ІІ ступенів
Бучацький р-н Тернопільська обл.
